

Αθήνα, 16 Σεπτεμβρίου 2021

ΕΡΩΤΗΣΗ

Προς τον Υπουργό Υγείας

Θέμα: Δεν υπάρχει προστασία της Δημόσιας Υγείας χωρίς υγειονομική φροντίδα των προσφύγων-μεταναστών. Τι θα γίνει μετά τη λήξη του προγράμματος “PHILOS” της κυβέρνησης ΣΥΡΙΖΑ ;

Στη συνθήκη της πανδημίας η ευαλωτότητα των πληθυσμών που βιώνουν κοινωνικό αποκλεισμό επιδεινώνεται σημαντικά, γεγονός το οποίο καθιστά επιτακτική την ανάγκη ειδικής μέριμνας από την πλευρά της Πολιτείας, σύμφωνα με τις οδηγίες τις οποίες εξέδωσε ο Παγκόσμιος Οργανισμός Υγείας (βλ. Actions for consideration in the care and protection of vulnerable population groups from COVID-19, 19/05/2020). Ως ευάλωτοι πληθυσμοί θεωρούνται όσοι αντιμετωπίζουν έλλειψη στέγης, διαβιούν σε κλειστές δομές, καταυλισμούς, και σε συνθήκες στέρησης ή ακραίας φτώχειας. Οι πρόσφυγες, οι αιτούντες άσυλο και οι οικονομικοί μετανάστες συγκαταλέγονται ανάμεσα στους ευάλωτους πληθυσμούς με βάση την ταξινόμηση του ΠΟΥ.

Η Κυβέρνηση της ΝΔ δεν έχει δείξει την αναγκαία κοινωνική ευαισθησία απέναντι στον προσφυγικό πληθυσμό, απέναντι σε ανθρώπους που έχουν υποστεί τη θηριωδία του πολέμου και έχουν διέλθει μαρτυρική «Οδύσσεια» αναζητώντας άσυλο στην Ευρώπη. Αντίθετα, από τις πρώτες μέρες της διακυβέρνησής της έδωσε ξενοφοβικά και ρατσιστικά «δείγματα γραφής», καταργώντας το Υπουργείο Μεταναστευτικής Πολιτικής, το οποίο είχε συσταθεί επί των ημερών της Κυβέρνησης ΣΥΡΙΖΑ. Στη συνέχεια σταμάτησε τη χορήγηση προσωρινού ΑΜΚΑ στους αιτούντες άσυλο, αφήνοντας χωρίς υγειονομική φροντίδα και πρόσβαση στο ΕΣΥ δεκάδες χιλιάδες πρόσφυγες. Έπειτα από την κριτική της αξιωματικής αντιπολίτευσης αλλά και μετά τις αντιδράσεις από την Κοινωνία των Πολιτών, η Κυβέρνηση της ΝΔ αναγκάστηκε να επανασυστήσει το Υπουργείο Μετανάστευσης και Ασύλου και αφού μεσολάβησαν έξι (6) μήνες χωρίς ιατροφαρμακευτική περίθαλψη των προσφύγων, εκδόθηκε επιτέλους ο Προσωρινός Αριθμός Ασφάλισης και Υγειονομικής Περίθαλψης Αλλοδαπών (Κ.Υ.Α. 717/2020- ΦΕΚ 199/Β/31-1-2020). Οι ιδεολογικές εμμονές μιας νέο-συντηρητικής κυβέρνησης, πάνω από τη Δημόσια Υγεία, τις Διεθνείς Συμβάσεις και τα ανθρώπινα δικαιώματα!

Οι κυβερνητικές δράσεις για την προστασία της υγείας του ευάλωτου πληθυσμού των προσφύγων-μεταναστών είναι ανύπαρκτες. Ειδικά στο κρίσιμο ζήτημα της πανδημίας, τα μέτρα πρόληψης στα ΚΥΤ και στις δομές φιλοξενίας ήταν ανεπαρκέστατα, ενώ και στο θέμα του εμβολιασμού η υστέρηση είναι τραγική. Αντίθετα, σύμφωνα με πρόσφατη Έκθεση της Διεθνούς Αμνηστίας, η χώρα μας πρωτοστατεί αυτή την περίοδο σε παράνομες επαναπροωθήσεις προς την Τουρκία, παραβιάζοντας συστηματικά το ευρωπαϊκό και το διεθνές δίκαιο.

Με δεδομένη την κυβερνητική αδιαφορία απέναντι στον προσφυγικό πληθυσμό και γενικότερα απέναντι στους πληθυσμούς ειδικής ευαλωτότητας, είναι εύλογο να ανησυχούμε επιπλέον για την υγειονομική τους φροντίδα, λόγω της επιλογής του κ.

Μητσοτάκη να αναθέσει την ευθύνη του Υπουργείου Υγείας σε ένα στέλεχος με ακροδεξιά προέλευση και διαδρομή και, κυρίως, με γνωστές ξενοφοβικές και ρατσιστικές θέσεις, όπως ο κ. Α. Πλεύρης. Ο νέος Υπουργός Υγείας έχει μιλήσει ευθέως για την ανάγκη άσκησης βιοπολιτικής ως μηχανισμού αποτροπής των προσφυγικών ρευμάτων, λέγοντας επί λέξει: «Όταν είσαι εδώ, δεν θα υπάρχουν κοινωνικές παροχές, δεν θα μπορείς να φας, να πιείς, δεν θα μπορείς να πας στο νοσοκομείο. Πρέπει να περνάνε χειρότερα. Η κόλαση πρέπει να φαντάζει παράδεισος μπροστά σ' αυτό που θα ζουν εδώ»!

Υπενθυμίζεται, ότι χάρις στην ισχυρή πολιτική βούληση της κυβέρνησης ΣΥΡΙΖΑ και στις ενέργειες της ηγεσίας του Υπ. Υγείας, εξασφαλίστηκαν από το 2016 τρεις διαδοχικές χρηματοδοτήσεις από την Ευρωπαϊκή Επιτροπή (DG HOME) για την ενίσχυση του δημοσίου συστήματος υγείας, αρχικά στα νησιά του ανατολικού Αιγαίου (μέσω του ISF-EMAS 3.3εκ.Ε.) και κατόπιν σε όλη την Επικράτεια (μέσω του AMIF: Philos I με ενίσχυση 24 εκ. € και Philos II με 53 εκ. €). Η υλοποίηση της «Ολοκληρωμένης επείγουσας παρέμβασης υγείας για την προσφυγική κρίση», δηλαδή των PHILOS I & II, ανατέθηκε στον ΕΟΔΥ. Τα συγκεκριμένα προγράμματα στόχευσαν στη διασφάλιση της δημόσιας υγείας και την κάλυψη των υγειονομικών αναγκών των προσφύγων και μεταναστών, περιλαμβάνοντας τις εξής δράσεις:

α) Παρεμβάσεις δημόσιας υγείας, λειτουργία συστήματος επιδημιολογικής επιτήρησης, συντονισμός εμβολιασμών και εκτίμηση των συνθηκών υγιεινής των χώρων διαμονής των προσφύγων, β) Ενίσχυση των δομών (π.χ. ΠΦΥ, Νοσοκομεία, ΕΚΑΒ) του δημόσιου συστήματος υγείας με ανθρώπινο δυναμικό, σύσταση και λειτουργία γραφείου υποδοχής και ενημέρωσης προσφύγων και μεταναστών στις δομές υγείας, γ) Επιστημονική επίβλεψη και συντονισμό των προγραμμάτων, την εκτέλεση διαγωνισμών, την επίβλεψη συστήματος διαχείρισης και τεκμηρίωσης του οικονομικού αντικειμένου, δ) Εκπαίδευση του προσωπικού σε ζητήματα διαπολιτισμικής φροντίδας και δημοσιοποίηση αποτελεσμάτων των παρεμβάσεων.

Στο πλαίσιο των παραπάνω δράσεων αναρτήθηκε πλούσιο ενημερωτικό υλικό στην ιστοσελίδα του ΕΟΔΥ (βλ. <https://eody.gov.gr/philos-start/philos-enimerotiko-yliko-2/>) περιλαμβάνοντας θεματικές ενότητες από ενδεδειγμένους δείκτες περιβαλλοντικών συνθηκών και έντυπα, οδηγίες και φόρμα συναίνεσης για την εξέταση για λοιμώδη νοσήματα έως ζητήματα όπως τη διαχείριση απεργίας πείνας, την έμφυλης βία, τα θύματα trafficking και βασανιστηρίων, αποσκοπώντας στην πλαισίωση μίας ολοκληρωμένης φροντίδας ενός κατεχοχόν ευάλωτου πληθυσμού, ο οποίος εξάλλου προστατεύεται από το διεθνές δίκαιο.

Σημαντική επίσης είχε θεωρηθεί από την Κυβέρνηση ΣΥΡΙΖΑ η δημοσιοποίηση των δράσεων, γεγονός το οποίο αντικατοπτρίζεται στην ιστοσελίδα του PHILOS στον ΕΟΔΥ (βλ. Νέα) με συνεχείς ανακοινώσεις προς το κοινό αλλά και τους επαγγελματίες υγείας. Είναι χαρακτηριστικό ότι από 04.04.2017 μέχρι την 07.05.2019, δηλαδή κατά την περίοδο διακυβέρνησης ΣΥΡΙΖΑ, έχουν αναρτηθεί 58 ανακοινώσεις σχετικά με δράσεις σχετικές με την υγεία των προσφύγων, ενώ υπάρχει μόνο (1) ανακοίνωση (συγκεκριμένα στις 23.07.2020) κατά την περίοδο διακυβέρνησης ΝΔ. Αντίστοιχη έλλειψη δημοσιοποίησης δράσεων στο πλαίσιο του προγράμματος PHILOS II παρατηρείται και στα ΜΜΕ. Η «σιγή ασυρμάτου» είναι ανησυχητική ειδικά όταν προκύπτει από τους εκλεκτούς μιας πολιτικής παράταξης, η οποία έχει επενδύσει τα μέγιστα στην επικοινωνία.

Το πρόγραμμα PHILOS, το οποίο συνέβαλλε τα μέγιστα στη διασφάλιση της υγείας του προσφυγικού πληθυσμού και την προστασία της Δημόσιας Υγείας, αναμένεται να λήξει μέχρι το τέλος του 2021. Ο ΕΟΔΥ, ως φορέας υλοποίησης, δεν έχει ενημερώσει κανένα εάν υπάρχει βούληση και προετοιμασία για την συνέχισή του, κρατώντας σε αγωνία τους υγειονομικούς εργαζόμενους, οι οποίοι έχουν συμβάσεις μέσω του PHILOS με τον ΕΟΔΥ. Μάλιστα, οι Διοικήσεις των Νοσοκομείων, οι οποίες απασχολούν διάφορες ειδικότητες επαγγελματιών υγείας (π.χ. γιατρούς, νοσηλευτές, μαίες, κοινωνικούς λειτουργούς, ψυχολόγους) στο Υπόεργο 4 του προγράμματος PHILOS II, έχουν αποστείλει αιτήματα ανανέωσης των συμβάσεων ώστε να μη χαθεί πολύτιμο ανθρώπινο δυναμικό ειδικά στη συνθήκη της πανδημίας. Παρ' όλα αυτά ο ΕΟΔΥ και το Υπουργείο Υγείας σιωπούν.

Επειδή, οι ευάλωτοι πληθυσμοί, συμπεριλαμβανομένων των προσφύγων, χρήζουν ειδικής υγειονομικής φροντίδας, ιδιαίτερα σε συνθήκες πανδημίας.

Επειδή, το δικαίωμα στην ενημέρωση και δημόσια λογοδοσία για τα πεπραγμένα των εποπτευόμενων φορέων του Υπουργείου Υγείας θα πρέπει να γίνεται σεβαστό.

Επειδή για τους πληθυσμούς ειδικής ευαλωτότητας απαιτούνται δημόσιες πολιτικές που να υλοποιούν το στόχο του ΠΟΥ για καθολική κάλυψη υγείας, με σεβασμό στα ανθρώπινα δικαιώματα και στο διεθνές δίκαιο.

Επειδή η υγεία των πολιτών της χώρας εξαρτάται και από την υγεία των προσφύγων και των άλλων ευάλωτων πληθυσμών,

Ερωτάται ο κ. Υπουργός Υγείας:

1. Θα ανακαλέσει σε πρώτη ευκαιρία τις ακροδεξιές, ξενοφοβικές και ρατσιστικές θέσεις του απέναντι στους πρόσφυγες και μετανάστες, όπως έπραξε μετά την ανακοίνωση του Κεντρικού Ισραηλιτικού Συμβουλίου;
2. Πώς προτίθεται να στηρίξει τα προγράμματα ολοκληρωμένης υγειονομικής παρέμβασης στον προσφυγικό πληθυσμό ;
3. Σε ποια φάση υλοποίησης βρίσκεται το πρόγραμμα PHILOS και ποιες είναι οι ενέργειες της κυβέρνησης για την ανανέωσή του και τη βιώσιμη χρηματοδότησή του με ευρωπαϊκούς πόρους;

Οι ερωτώντες βουλευτές

**Ξανθός Ανδρέας
Ψυχογιός Γεώργιος
Αγαθοπούλου Ειρήνη
Αθανασίου Νάσος
Αναγνωστοπούλου Σία
Αραχωβίτης Σταύρος
Αυγέρη Δώρα
Αυλωνίτης Αλέξανδρος-Χρήστος
Βαγενά Άννα
Βαρδάκης Σωκράτης
Βασιλικός Βασίλης
Βίτσας Δημήτρης
Γκιόλας Γιάννης
Δρίτσας Θεόδωρος**

Ζαχαριάδης Κώστας
Ηγουμενίδης Νίκος
Θραψανιώτης Μανόλης
Καλαματιανός Διονύσης
Κασιμάτη Νίνα
Καφαντάρη Χαρά
Κουρουμπλής Παναγιώτης
Λάμπας Σπυρίδων
Μάλαμα Κυριακή
Μαμουλάκης Χάρης
Μιχαηλίδης Ανδρέας
Μουζάλας Γιάννης
Μπαλάφας Γιάννης
Μπάρκας Κώστας
Μπουρνούς Ιωάννης
Μωραΐτης Θάνος
Νοτοπούλου Κατερίνα
Παπαδόπουλος Σάκης
Παπαηλιού Γεώργιος
Πολάκης Παύλος
Πούλου Παναγιού
Σαρακιώτης Γιάννης
Σκουρλέτης Πάνος
Τζούφη Μερόπη
Τριανταφυλλίδης Αλέξανδρος
Τσακαλώτος Ευκλείδης
Φάμελλος Σωκράτης
Φίλης Νικόλαος
Φωτίου Θεανώ
Χαρίτου Δημήτριος
Χαρίτσης Αλέξης
Χατζηγιαννάκης Μίλτος
Χρηστίδου Ραλλία